

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

MEDYADA KADIN FİĞÜRÜ VE HUKUKİ DÜZENLEMELER

Arş Gör. Ayla Kaya[□]

Geçmişten günümüze gelindiğinde hızla gelişen teknoloji sayesinde dünya giderek küreselleşmiş, bunun neticesinde de kilometrelerce uzak bir mesafeyi bile tek bir dokunuşla ayağımıza getiren medya araçlarının önemi gün geçtikçe artmıştır. Her ne kadar mesafeleri yakınlaştırsa ve olayları anında aktardığı için iletişimde oldukça olumlu bir etkiye sahip olsa da, medyanın; konuyu ele alış tarzı, kullandığı cinsiyetçi dil ve habere kattığı subjektif yorumlar nedeniyle bilinçaltlarına nüfus ettiği kitleleri olumsuz yönde etkilediği de bir gerçektir. Yani medya iletmek istediği düşünceyi veya bakış açısını kitlelere yavaş yavaş empoze etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında medya; dar bir çerçeveye sıkıştırdığı kadın rollerini topluma giderek dayatmış ve zihinlerdeki kadın algısını istediği biçimde şekillendirmiştir. Medyada yer alan haberlere ve diğer programlara bakıldığında da kadına yönelik ayrımcılığı tetikleyici ve kadına yapılan her türlü istismarın meşrulaştırıcı birçok söylemin bulunduğu, kadının çoğu zaman metalaştırıldığı, ya hep mağdur ya da tüm kötülüklerin sebebi olarak sunulduğu görülecektir. Bunun altında medyanın ekonomik kaygılar yüzünden kadınlara ve bedenlerine ticari bir kaynak olarak bakması veya medyanın öncelikle erkeklere hitap etmesi ve ilk onu tatmin etmesi gerektiği düşüncesi yatmaktadır.

Peki, medyanın kitleler üzerindeki olumsuz etkileri bu kadar açıkken, medyada kadınlara yönelik yapılan istismarı önleyici ya da istismarı cezalandırıcı hukuki düzenlemeler bulunmakta mıdır? Bu soruya olumlu cevap vermek gerekir. Konuya ilişkin gerek uluslararası gerekse ulusal pek çok hukuki düzenleme mevcuttur.

Bu çalışmamızda, medyada kadınların uğradığı istismar şekilleri incelenmiş; medya organlarının uymakla mükellef olduğu hukuki düzenlemelere değinilerek, düzenlemelere uyulmadığı zaman karşılanacak yaptırımların neler olduğu sorusuna cevap bulmaya çalışılmıştır. Bu açıdan çalışmamız üç bölüm halinde ele alınmıştır. İlk bölümde medya- kadın ilişkisinden ve medya aracılığı ile gerçekleşen kadın istismarlarından, ikinci bölümde konuyla ilgili hukuki düzenlemelerden üçüncü ve son bölümde ise konuya ilişkin olarak medya organlarına karşı uygulanacak yaptırımlardan bahsedilmiştir.

Anahtar kelimeler: Medya, kadınlar, medyada kadın temsili, kadın istismarı.

[□] İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü Araştırma Görevlisi
(kaya_ayla@yahoo.com.tr)